

BAGGRUNDSNOTAT DANSK-TYSK SAMARBEJDE

Den regionale udviklingsstrategi og dansk-tysk samarbejde

I Fremtidens Syddanmark er det dansk-tyske samarbejde et væsentligt tværgående tema, som kan være med til at løfte de respektive strategispor i strategien. Samarbejdet har også en selvstændig målsætning, nemlig at skabe gode regionale levevilkår gennem udsyn og samarbejde på tværs af grænsen. Det hedder i strategien, at hvad angår demografi, levevilkår, kvalificeret arbejdskraft, klima og infrastruktur er udfordringerne ofte de samme på begge sider af den dansk-tyske grænse, hvilket giver et godt udgangspunkt for samarbejder.

Hvad arbejder vi i dag med på området?

Det dansk-tyske samarbejde foregår gennem organisationer og bilaterale aftaler, der hver især har deres egen geografi. Regionsrådet gennemførte i 2019 og 2020 et eftersyn af regionens internationale samarbejde. I den forbindelse var der enighed om at vægten i det dansk-tyske samarbejde skulle lægges på nedenstående elementer.

Det meget grænsenære samarbejde foregår overvejende gennem Region Sønderjylland-Schleswig, og det kultursamarbejde, der er knyttet til hertil i regi af Kulturregion Sønderjylland-Schleswig. Både Region Sønderjylland-Schleswig og Kulturregionen modtager tilskud fra Region Syddanmark. Den geografiske afgrænsning er de sønderjyske kommuner på dansk side og på tysk side Flensborg by og kredsene Schleswig-Flensburg og Nordfriesland. Fra 2020 til 2022 har der været en drøftelse af aftalegrundlag og strategi for organisationen. Den drøftelse er afsluttet med vedtagelse af en revideret aftale mellem partnerne og en ny strategi, der skal træde i kraft fra 2023. Hovedtemaerne vil være pendling og arbejdsmarked, kultursamarbejde og grænseregional udvikling.

Et særligt element i det grænsenære samarbejde er relationerne til det tyske mindretal i Danmark og det danske mindretal i Tyskland. Mindretallene indgår i en række forskellige sammenhænge, herunder Region Sønderjylland-Schleswig. Mindretalsspørgsmål er i fokus i Dialogforum Norden, som på tysk side inkluderer de danske, frisiske, sinti og roma mindretal, mens det på dansk side inkluderer det tyske mindretal.

Region Syddanmark har et samarbejde med delstaten Slesvig-Holsten, der geografisk dækker hele regionen og hele delstaten. I august 2021 blev samarbejdet fornyet med en fælleserklæring, der sætter en ny fælles retning. Hovedtemaerne er dansk-tysk udviklingsalliance, klima og miljø og endeligt borgernært samarbejde.

Den dansk-tyske udviklingsalliance er herudover et nyt initiativ i det grænseoverskridende samarbejde, som har til formål at knytte udviklingsaktører, klyngeorganisationer m.v. sammen på tværs af grænsen – og på tværs af hele Region Syddanmark og Slesvig-Holstein. Alliancen skal fungere som et slankt og efterspørgselsdrevet tiltag, hvis overordnede formål er at styrke områdets position og konkurrenceevne.

Endeligt udgør Interreg 6A Deutschland-Danmark et vigtigt element i samarbejdet på tværs af grænsen. I programmet er både Region Syddanmark og Region Sjælland programpartnere. Interreg-sekretariatet ligger i Kruså og forvaltningsmyndigheden i Kiel. Programpartnerskabet, som ud over de danske regioner inkluderer ni tyske byer og kredse i Slesvig-Holsten, udarbejdede et programforslag, som blev godkendt af EU-Kommissionen i april 2022. Hermed er et EU-tilskud på 700 mio. kr. sikret til grænseoverskridende udviklingsprojekter i perioden 2021-2027. Programmet er inddelt i 4 prioriteter, der samlet har et pænt sammenfald med Fremtidens Syddanmark: En Innovativ Region; En Grøn Region; En Attraktiv Region og En Funktionel Region.